

og jeg tror, at dette bekræftes i høj Grad ved de Erfaringer, vi daglig gør i vort Samfund. Indførselens uhyre Overvægt over Udførselen er ganske vist et Forhold, man klager over i alle Lande, det forekommer overalt, men Forholdet er ugunstigere her end i de fleste andre Lande. I den engelske Presse og særlig i den engelske økonomiske Presse lyder der daglig Jammerklager herover, og der er Forholdet dog det, at i de første 8 Maanedes udgjorde Udførselen over 35 pCt. af den hele Omsætning. Og i vort Naboland Sverige har Udførselen udgjort over 38 pCt. af Omsætningen, vor, som sagt, kun 23. Det kan altsaa ikke nægtes, at dette viser en noget farlig Side af vort økonomiske Liv. Vi ved ogsaa alle, hvor vanskeligt Forholdet stiller sig for vor Eksport — det er jo Landbrugseksporten, det her særlig drejer sig om — paa Grund af de Baand, der hviler paa den, og paa Grund af de dyre Raastoffer. Vore Erhvervs Konkurrencedygtighed er i det hele taget stærkt hemmet, navnlig ved en Faktor, der spiller en uhyre Rolle: de dyre Kul. Det lader sig ikke nægte, at naar Verdenskonkurrencen for Alvor kommer, vil den amerikanske, den engelske og den tyske Industri have et uhyre Forspring fremfor den danske paa Grund af de billigere Kul, disse Industrier kan arbejde med. Vi har ogsaa en høj Arbejds løn. Jeg siger ikke for høj, men jeg tror, det maa siges, at den er højere end i vore Nabolande, Sverige og Tyskland. Konkurrencen paa Hjemmemarkedet er ogsaa vanskeliggjort derved, at som Følge af Pengenes synkende Værdi er Tolden, den Told, der er ment som en Beskyttelsestold, faktisk sunket til det halve eller mindre end det halve. Det kan ikke nægtes. Jeg erindrer, at den Gang vi debatterede Toldloven med saa stor Lidenskab i Aarene 1906—08, var det Parti, jeg tilhører, Talsmand for i langt større Omfang at gaa til Værditold, end man fra anden Side vilde. Havde vi den Gang faaet Værditolden indført i væsentlig større Omfang, i det Omfang, vi fra Venstres Side foreslog, er der ingen Tvivl om, at Beskyttelsen for Industrien vilde have været betydelig større end i Øjeblikket, hvor vi saa godt som udelukkende har

Vægttoldsatser, og disse Vægttoldsatser kun virker i Retning af Beskyttelse med Halvdelen eller under Halvdelen. Dette kan naturligvis vanskeliggøre vore hjemlige Virksomheders Stilling paa Hjemmemarkedet i den vanskelige Overgangstid, vi er inde i. Dernæst skaber vi os selv store Vanskeligheder ved vort umaadeholdne Luksusforbrug. Man hører saa mange Moralprædikener, rettede ovenfra nedad i disse Tider, og de er ikke uberegtigede. Men sandelig vil man ogsaa med stor Berettigelse kunne prædike Moral nedefra opefter overfor det uhyre og i mange Henseender socialt skadelige, irriterende Lukusforbrug, som vedblivende udfoldes af en ganske stor Kreds i vort Folk, særlig af dem, der er kommet meget let til deres nyerhvervede Rigdom. Og endelig er der den meget store Vanskelighed, der ligger i Uroen og Usikkerheden i vore Arbejderforhold. Her maa jeg sige, at jeg med Sympati har fulgt den Kamp, som de gamle Fagforeninger har kæmpet for at tilvejebringe større Soliditet og Orden, større Ordholdenhed overfor Aftaler paa Arbejds markedet, end hvad der har været det sædvanlige i de sidste Tider. Jeg forstaar denne Kamp; thi den er en Kamp for Livet for de gamle Arbejderorganisationer, som simpelt hen slet ikke vil kunne bestaa, hvis de nye syndikalistiske Metoder, den direkte Aktion, skal faa Overtaget. Saa er det forbi med hele det Grundlag, hvorpaa vor Arbejdsordning hviler, og gennem hvilken de organiserede Arbejdere i Virkeligheden har skaffet Arbejderklassen saa overordentlig store Fordele. Jeg forstaar, at man har taget Stilling herimod, men jeg ser med Beklagelse, at denne Stilling synes at være mindre udpræget og mindre stærk i den senere Tid end tidligere. Det maa dog være en Livsopgave for alle i det danske Samfund — i den Henseende tror jeg, vi er ganske solidariske — at søge ad regulær Vej, gennem regulære Aftaler, der holdes, at stille vore Arbejdere saa gunstigt, som de økonomiske Forhold, Afsætningsforholdene o. s. v. paa nogen Maade tillader, men gaa imod hele det Fribyttervæsen paa Arbejdsforholdenes Omraade, der har været saa stærkt frem-